

Kỹ thuật phòng trừ sâu Đục thân, Đục cành TRÊN CÂY ĂN QUẢ CÓ MÚI

Cây ăn quả có múi bị rất nhiều loài sâu gây hại. Trong đó, các đối tượng sâu đục gốc, thân, cành (Bore) tuy số lượng không nhiều nhưng ảnh hưởng rất lớn đến năng suất, sản lượng và hiệu quả kinh tế của nhà vườn. Mức độ phát tán nhanh, sức tàn phá lớn nhất là vào thời kỳ cây sắp cho thu quả (tháng 9, 10).

Thành phần sâu đục gốc, thân, cành (Bore): xén tóc hại cây ăn quả có múi có nhiều loài, ở nước ta xuất hiện 3 loài chủ yếu sau:

1. Sâu đục gốc (*Anoplophora chinensis* Forstes). Xén tóc sao hay xén tóc hoa trên cánh có khoảng 30 chấm trắng. Sâu trưởng thành ăn phần non của cây, đặc biệt là rễ cây non trước khi đẻ trứng vào tháng 5-6. Trưởng thành cắn vào vỏ gốc cây vết hình chữ T ngược sau đó đẻ trứng vào đó. Sau 8 -10 ngày trứng nở thành sâu non. Sâu non gặm phần thịt của vỏ cây, rễ cây phần tiếp giáp với thân cây sau đó đục vào phần gỗ, nhiều khi đục rễ to làm cây bị héo toàn bộ, thường có từ 3-5 sâu non trên 1 gốc. Sâu non gây hại đến cuối tháng 8 đầu tháng 9 thì nghỉ đông ở gốc cây, đến tháng 3-4 năm sau thì hoá nhộng. Tháng 5-6 vũ hoá, vòng đời là 1 năm.

2. Sâu đục thân (*Nadezhdiella cantori* Hope): là sâu non của xén tóc nâu sẫm. Trưởng thành thích nơi râm mát (vên tường bao, hàng rào...) ban ngày ẩn nấp, ban đêm thường tìm nơi đẻ trứng vào những kẽ nứt, chạc và những chỗ gỗ ghè ở thân cây, cách mặt đất 0,4-1,2m vào tháng 5 đến đầu tháng 8, sâu non nở sau 6 - 13 ngày. Sâu non gặm phần thịt vỏ sau 14-17 ngày mới đục vào phần gỗ tạo đường ngoằn ngoèo dọc thân cây. Sâu non nghỉ đông vào tháng 12-1 năm sau, hoá nhộng vào tháng 2 đến đầu tháng 3, vũ hoá vào tháng 3 đến đầu tháng 4, vòng đời có thể kéo dài tới 2,5 năm.

3. Sâu đục cành (*Chelidonium argentatum* Dalman): là sâu non xén tóc xanh. Trưởng thành đẻ trứng vào những ngày nắng to và nóng tháng 5-6 ở nách lá phía ngọn cành non. Sâu non nở sau 10-14 ngày, ban đầu gặm vỏ cành để sống, sau đó đục từ cành nhỏ xuyên sang cành lớn,

thậm chí đục cả thân cây. Sâu non hoá nhộng vào tháng 2-3 năm sau, tháng 4-6 thì vũ hoá, vòng đời 1 năm.

Trong quá trình nghiên cứu, khảo sát thực tế đồng ruộng: tìm hiểu triệu chứng gây hại, hình thái, quy luật phát sinh gây hại và tập tính hoạt động, một khuyến cáo về cách phòng trừ, tiêu diệt nhóm sâu hại này bằng biện pháp thủ công, hoá học đơn giản nhưng rất hiệu quả.

Biện pháp phòng trừ:

Dọn vệ sinh đồng ruộng sạch sẽ, phát quang bụi rậm, cắt tia tạo tán cây hợp lý thông thoáng, dọn sạch cỏ gốc. Vào đầu tháng 3 hàng năm tiến hành quét che phủ thân cây và các cành cấp 1,2 bằng dung dịch hỗn hợp: 100 kg bùn ao + 20kg phân trâu bò tươi + 0,2 kg Basudine 10G + 1kg aliette 80WP, hoà bằng nước sạch tạo thành dung dịch đặc sánh để quét phủ đều vỏ thân cây để tiêu diệt trứng và sâu non do xén tóc trưởng thành mới đẻ vào đồng thời ngăn chặn mầm mống nấm bệnh xâm nhập.

Sâu trưởng thành: bắt bằng vợt hoặc bằng tay khi sâu vũ hoá, giao phối trên tán cây vào buổi sáng sớm.

Sâu non: khi thấy cành non chớm héo thì bẻ hoặc dùng chạc vịn bẻ cành ngọn sẽ gãy từ vị trí sâu tiện, sâu sẽ rơi ra và chết. Sử dụng gai mây hoặc dùng sợi dây của dây phanh xe đạp uốn móc luồn vào đường đục ở thân cành cây để kéo sâu non ra theo chiều xoắn ốc. Khi làm cỏ gốc hoặc bón phân thấy vết nứt hình tháp trên thân cây hoặc gốc cây gần mặt đất bằng hạt bưởi thì dùng dao nhọn cậy nhẹ phần vỏ cây sẽ thấy sâu non nằm cạnh đó

Khi sâu đã đục vào thân, gốc: dùng dao nhọn tách phần vỏ có lỗ phân sâu đùn ra loại bỏ hết phần mùn cưa để tìm lỗ đục của sâu, nhào thuốc Padan 95SP hoặc Sago super 3G với đất sét dẻo theo tỷ lệ 5% miết sâu và kỹ vào tất cả các lỗ đục. Có thể dùng xilanh xịt Fastac 5EC (Alpha-Cypermethrin), Mappermethrin hoặc Sago sper 20EC vào lỗ sâu đục rồi dùng bông gòn, đất sét bịt lại thuốc xông hơi trong đường đục diệt sâu triệt để.

V.L (Theo Favri.org.vn)